Iga vald ikka lossi ei ehita

(lasteaiad enesestmõistetavalt)

Kristi Klaos, abivallavanem

16.05.2023

Põhifakte vallast

+ Pindala: **889,6 km²**
+ Elanikke: **9484** (01.01.2023)

Suurim asula: Põltsamaa linn (3734)

Alevikke ja külasid 58

+ Eelarve ca **18 miljonit eurot.**
+ Laenukoormus **10,6 milj eurot (ca 58%).**

Ühinemisjärgsed väljakutsed

- Kuidas täita ja ellu viia ühinemislepingus planeeritut, kui investeeringud olid alaprognoositud ja toetuste osakaalud tugevalt üleplaneeritud?

Investeering	ühinemisleping	tegelikkus
Kokku	15,2 milj eurot	21 milj eurot
Toetus	12,6 milj eurot	10,7 milj eurot
Omaosa	**2,6 milj eurot**	**10,3 milj eurot**

- Pikaaegne investeerimisvõlg valla keskuses, Põltsamaa linnas:
  - ✓ investeeringud teedesse ca 6 miljonit;
  - ✓ amortiseerunud lasteaiahooned: 1973; 1983 – **vana rek vs uus?**
  - ✓ amortiseerunud õppehooned: muusikakool; õppehoone; õpilaskodu – **ruumikasutuse optimeerimine?**
  - ✓ ohtlikuks muutuv loss – lagunevad müürid, 80 a katuseta lossihooned – **sulgeda või asuda taastama?**
- **Investeeringute tasakaal, vajalikkus („toredused“, hädavajadused)**

Kuidas aga tagada investeeringute võimalikkus?

- ➢ Asutuste ümberkorraldamine ja efektiivsuse tõstmine
- ✓ Ühe juhtimise all: kultuurikeskused; raamatukogud;
- ✓ Majandustegevused – kokast ehitusmeheni Halduse all;
- ✓ Haridusreform: 7 kooli asemel 2; 8 lasteaia asemel 2;
- ✓ erinevate asutuste ühendamine – nt lossis 3 asutuse asemel nüüd 1.

- ➢ Investeeringute elluviimine läbi erinevate „kehade“, sh
- ✓ valla asutatud SA Põltsamaa Tervis: tervisekeskuse ja hooldekodu teenusüksuste ehitamine – sh omaosa ja laenu jagamine;
- ✓ valla omandis oleva Põltsamaa Vallavara OÜ. Viimase 5 aasta investeeringute maht kokku 16 milj eurot, millest toetus 8,7 milj + km! **Km – ajatamine ja võit.**

- ➢ Väljakuulutamisega läbirääkimistega hangete praktika – kus eesmärgiks on olemasolevate vahendite eest saada maksimaalne tulemus!

- ➢ Maksimaalselt investeeringuid läbi toetusrahade! **Viimase 5 aasta läbi projektitoetuste investeeringute maht ca 33 milj eurot, millest toetus ca 20 milj eurot!**

Energiatõhususe investeeringud

- Kokku uuendatud 1900 valgustuspunkti. Algselt oli planeeritud aastane kokkuhoid ca 75 000 eurot energiakuludelt + 75 000 eurot hoolduskuludelt.
- Kahe õppehoone renoveerimine ja muusikakooli ümberkolimine koolimajja. Energiasääst 40 000 eurot/aastas.
- Kahe vana lasteaiahoone lammutamine ja uue madalenergia hoone ehitamine (300 lapsele). Energiasääst 25 000 eurot/aastas.

Uue lasteaia ehitus

+ VANA HOONE REKONSTRUEERIMINE VS UUE EHITAMINE. 2018 – 2019. Põhiprojektid, hanked, erinevad otsused.
+ UUE LASTEAIA OSAS ASUKOHA ANALÜÜS. 2019
+ PROJEKTEERIMISHANGE. Apr 2020. LAHENDUSE HINDAMINE (9 pakkumust; hindasime lahendust jms).

ESMALT TELLITUD ÜHTE ASUKOHTA, ENNE LEPINGU SÕLMIMIST ASUKOHTA MUUDETUD.

+ DP algatamine juuli 2020, kehtestamine apr 2021.
+ PROJEKTEERIMIS-EHITUSHANGE okt 2020 – märts 2021. Lisa kärg veebr 2022.
+ TÖÖDE LÕPPTÄHTAEG AUGUST 2022.
+ Eelarveline maksumus ca 5,25 milj eurot.
+ NB! Sisearhitektuur!

Veelauakeskus

- Põltsamaa Wpark Kamaris www.wpark.ee.

Valla poolt läbi Vallavara tehtud investeering.
Ettevalmistavad tegevused alates 2005. Ehitus 2018-2020.
Investeering 2,13 milj, sh toetus (PKT) 1,6 milj eurot.

Läbi kontsessiooni hanke peal haldaja, kes omakorda teinud tänaseks investeeringuid ca 400 000 eest:
seikluspark, teenuste arendamine.

Hooajal üle 30 töökoha;
Ca 30 000 külastajat.

61601:001:0629
Kale
61604:001:1320
61601:001:0631
61601:001:0621
Kamari järv
14175

2010; 2017

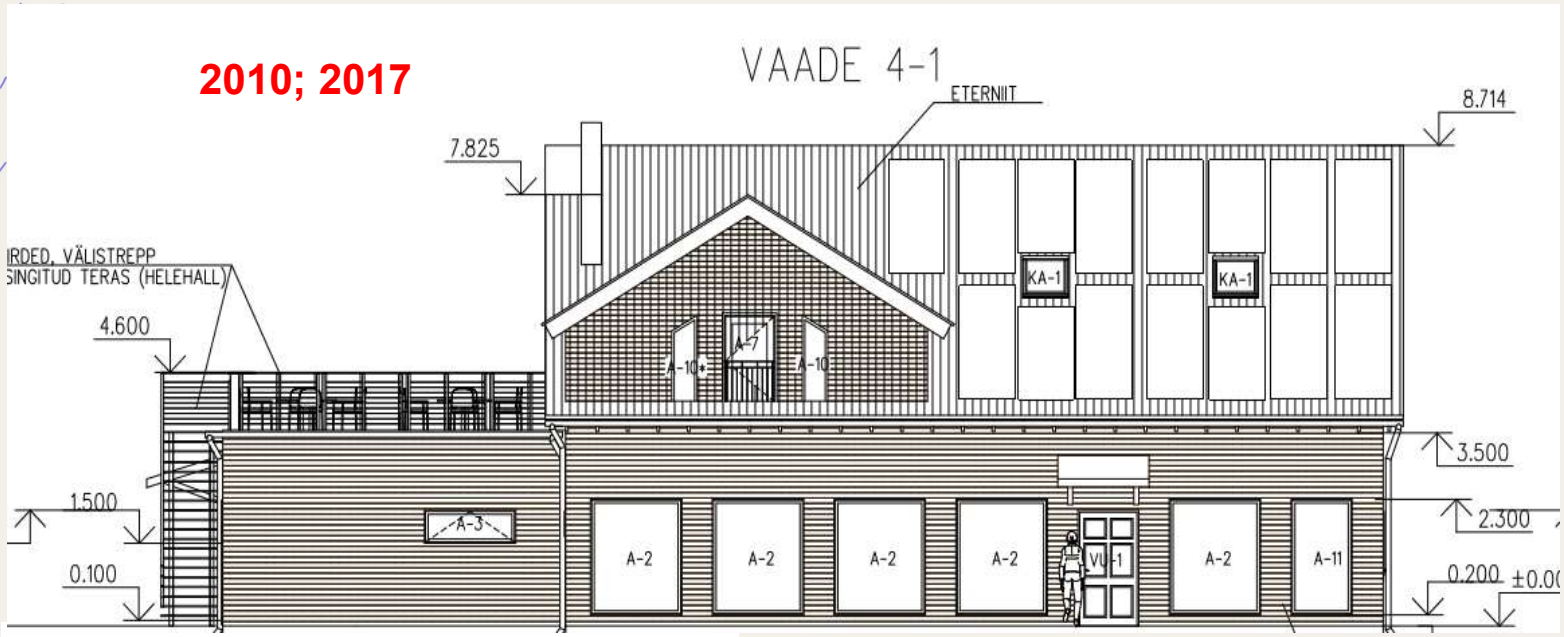

2016

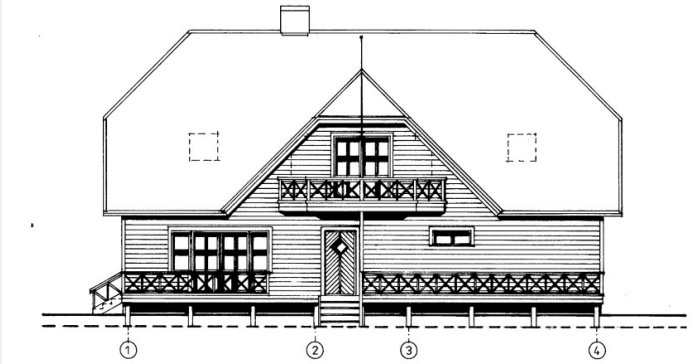

2018?

2018

2019 visuaal

2020

Kuningamäe puhkeala arendus

- Arendusega tegeletud üle 20 aasta.
- Kuningamäe Terviserada – spordi-ja vabaajakeskus
- Kunstlume võimekus
- Suusarajad, rullirajad, maastikuratta rada
- Mäenõlvad, tõstuk
- Välijõusaal
- Discolf
- Kardirada
- https://kuningamagi.ee/

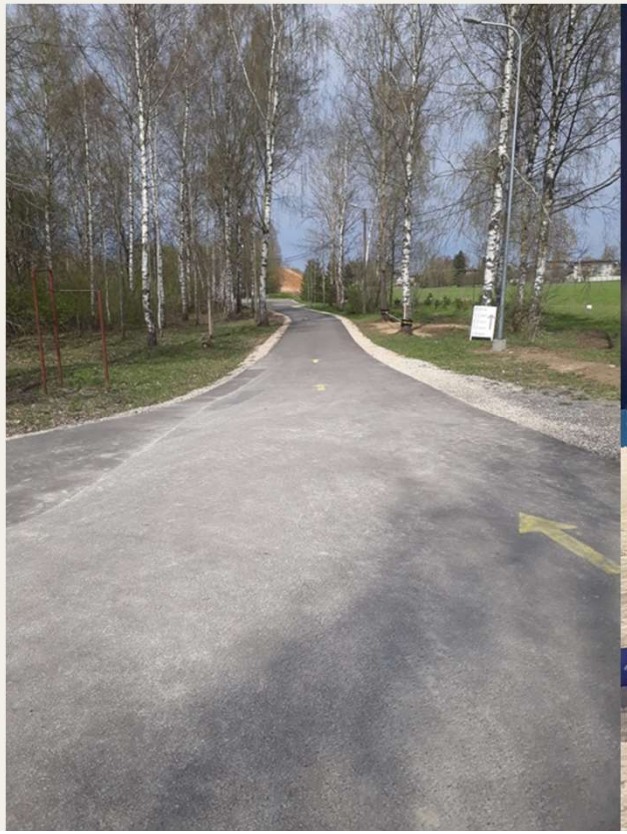

Linnaruumi, keskväljaku arendus

+2016. a EV100 raames väljavalitud ideekonkursi võistlustöö.

+2018-2020 püüdsime ideelahendust edasi arendada.

+Tänavavalgustuse projekt pani ajapiirid.

+2020. a Artes Terrealt tellitud maastikuarhitektuurne kavand.

+2021. a valmis keskväljaku I etapp: Roosisaar.

NB! Kaasav eelarve. Talgud. MEMO

Põltsamaa kesklinna avaliku ruumi arendusetapid

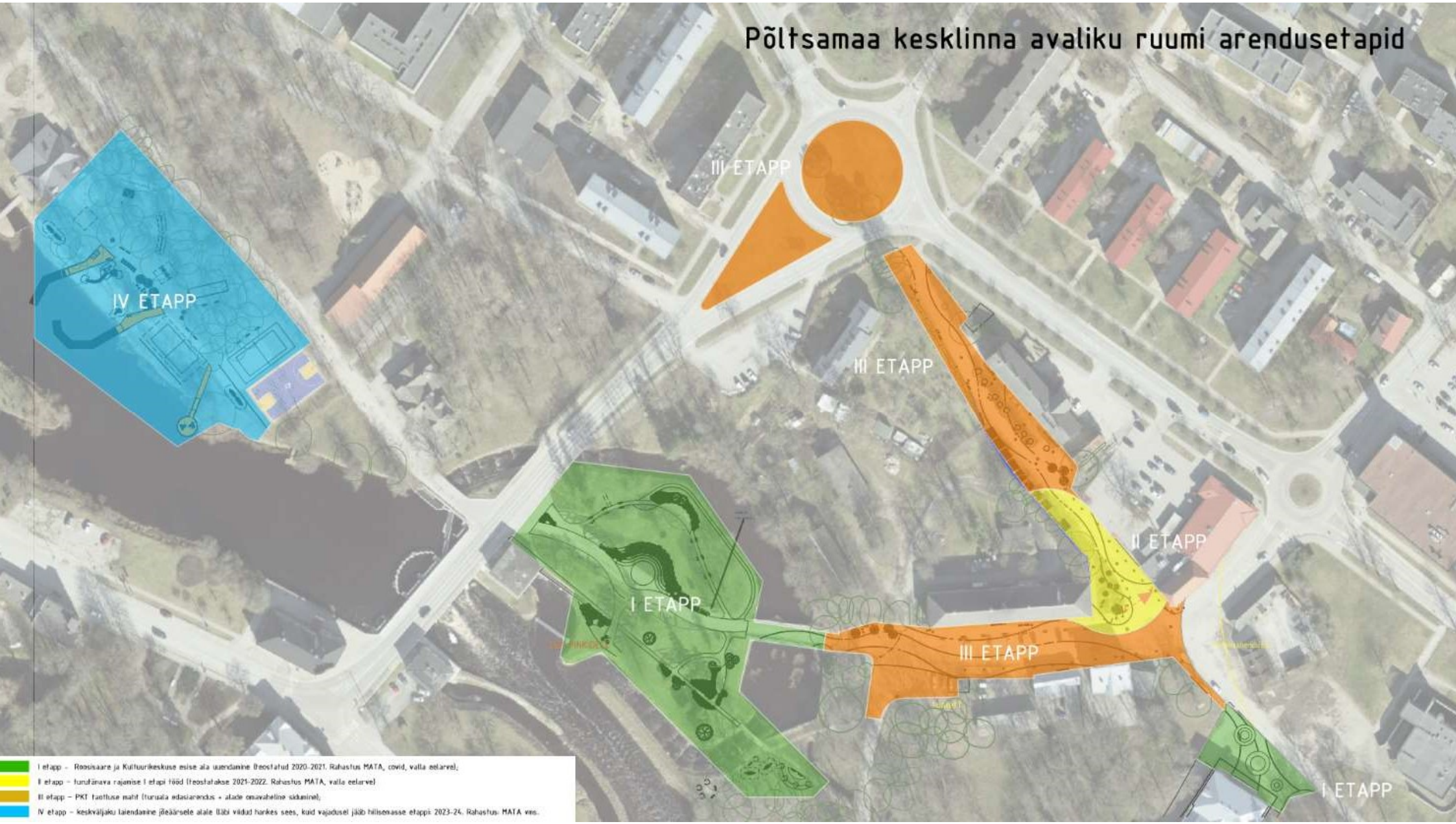

I etapp – Roosisaare ja Kultuurikeskuse esise ala uuendamine (teostatud 2020-2021. Rahastus MATA, covid, valla eelarve);
II etapp – turufänava rajamise I etapi tööd (teostatakse 2021-2022. Rahastus MATA, valla eelarve)
III etapp – PKT taottluse mahit (turuala edasiarendus + alade omavaheline siduminel);
IV etapp – keskväljaku laiendamine jõeäärsele alale (läbi viidud hankes sees, kuid vajadusel jääb hilisemasse etappi 2023-24. Rahastus: MATA vms.

Põltsamaa loss ja linnus

+ **Projektide maht**
- 17 investeeringuprojekti
- 4 valla sihtfinantseeringu projekti
+ **Kokku ca 4,6 miljonit eurot**, millest toetus 3,2 miljonit eurot.

Eesmärgid

- **Tervikliku külastuskeskuse väljaarendamine**
- **Arhitektuuripärandi tutvustamine**
- **Aastaringsus**
- Sisutegevuste mitmekesistamine, sündmused
- **Ajalooliste hoonete kasutuselevõtt**
- Väravahoone
- Konvendihoone
- Lossitorn
- **Uus välilava**
- **Õueala uuendamine, sh välisvalgustus**, **haljastus**
- **Lasteala**

+ Sotsiaal-majanduslik mõju. Piirkonna kuvand.

RAIVO LAANES

Investeeringud 2023

+ Kooli ühiselamu II korruse renoveerimine – elamispindade võimaldamiseks valda tööle tulevatele spetsialistidele
+ Üürimaja ehitus kaasates investorit
+ Lossikompleksi arendustööd (õueala, lava)
+ Keskväljaku edasiarendus
+ Kuningamäe puhkeala edasiarendus
+ Esku jalgtee ehitus
+ Aidu-Vägari jalgtee ehitus
+ Energiatõhususe meetmed

Tere tulemast Põltsamaa valda!

Kristi.klaos@poltsamaa.ee / 529 4510